

Název: Česko musí víc recyklovat a třídit. Nápojáři se ale bojí vyšších nákladů
Zdroj: idnes.cz
Autor: Martina Patočková
Datum: 22.02.2019

Smrtící okamžiky zachytila kamera. Ze svatební cesty se už nevrátili

V 52 letech zemřel herec Luke Perry. Oblíbený Dylan z Beverly Hills 90210

Popelnice ke každému domu. Eko-kom má vlastní recept, jak zvýšit recyklaci

22. února 2019 5:00

Barevné popelnice k rodinným domům a větší dotřídování směsného odpadu jsou hlavními návrhy Eko-komu, společnosti odpovědné za sběr odpadu. Takto lze pod a dalších odpůrců záloh zvýšit množství vysbíraných PET lahví a omezit tak odpad jdoucí na skládky.

Toto jsou nové podzemní kontejnery za skoro milion korun. Někteří jhlavští radní se nyní diví, jak špatně vypadají vedle historických domů. | foto: Tomáš Blažek, MAFRA

Reklama

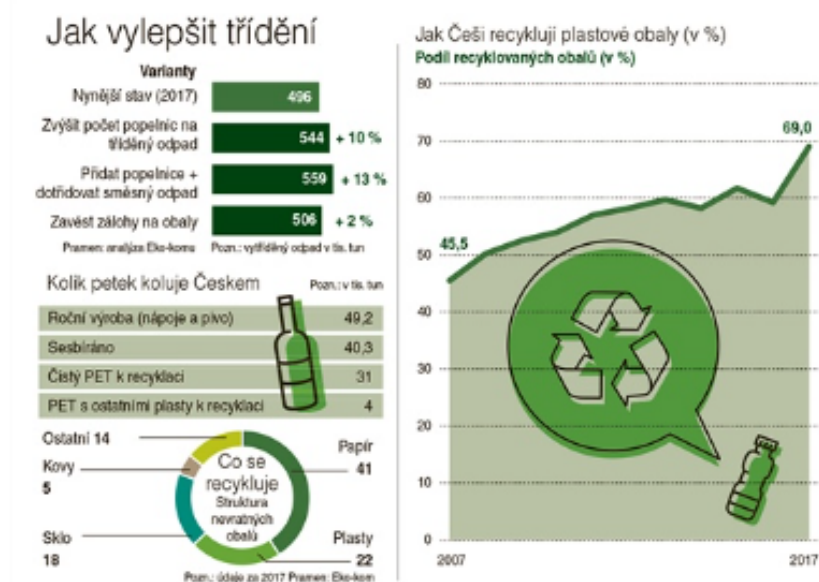

Eko-kom vypracoval své analýzy, které má MF DNES k dispozici, poté, co sérii studií a debatu nad zálohováním rozjely Karlovarské minerální vody. Tento největší výrobce vod a nealko nápojů v Česku, a tím i největší producent PET lahví, zavedení zálohového systému podporuje. Tak by se totiž podařilo splnit evropský požadavek na recyklaci 90 procent petek.

Jenže to je asi to jediné, na čem se firmy v odpadním byznysu shodnou. Odpůrci záloh namítají, že by to bylo příliš drahé (zaplatili by to výrobci a zákazníci) a obavy jsou i z toho, že by Češi vyhazovali do žlutých popelnic i méně dalších plastů – a tím by o peníze přišly obce či svozové firmy.

Víc sbírat a třídit

„Z výsledků analýzy vyplývá, že dosažení cílů obalové a odpadové směrnice a směrnice o omezení jednorázových plastů je možné buď intenzifikací tříděného sběru v kombinaci s úpravou části směsného komunálního odpadu, nebo jen samotným dotřídováním směsného odpadu,“ píše Eko-kom ve své analýze. Přitom jednu i druhou variantu je podle něj možné, ale nikoli nutné, kombinovat se zavedením záloh na vybrané nápojové obaly.

Jak vylepšit třídění

Zálohy samotné však neřeší mnohem větší úkol, rovněž daný z Bruselu, k jehož splnění má ještě Česká republika daleko. A to je zajistit, aby se do roku 2035 vytrídilo 65 procent komunálního odpadu, a nejenom 38 procent jako dnes.

Jak by tedy mohla vypadat v praxi navržená řešení od Eko-komu? Dnes podle jeho dat průměrně třídí asi dvacet procent obcí. „Příčin je celá řada, většinou jde o kombinaci více faktorů, například nedostatek nádob, jejich nevhodné umístění, svozové obvyklosti, menší účast obyvatel, ale i geografické a sociální podmínky,“ uvádí za Eko-kom jeho mluvčí Lucie Müllerová.

Zhruba půlka z „hříšníků“ by se podle analýzy měla polepšit. Většinou jde o malé obce, ale jsou mezi nimi i dvě města nad sto tisíc obyvatel. Polepšování nahrává i to, že se zvedne skládkovací poplatek a to obce k většímu třídění dotlačí.

[KVÍZ: Co znamená BRKO, ZEVO a TAP? Otestujte se, kolik víte o odpadu](#)

Kromě toho Eko-kom podporuje popelnice na tříděný odpad umístované přímo k rodinným domům, což zvýší individuální sběr. Ten zatím funguje jen zhruba u dvaceti procent rodinných domů. Přes 1,2 milionu jich je zatím nevybavených a podle Eko-komu „stačí“, aby se vybavila popelnicí na tříděný odpad aspoň polovina z nich.

„V současné době jde o nejrychleji se rozvíjející formu sběru, která je poměrně nová a je významnou měrou podporována z Operačního programu životní prostředí,“ zmiňuje Müllerová. Probíhá to tak, že u každého rodinného domu je instalována nádoba na sběr papíru a plastu nebo je v nich zaveden pytlový sběr. Rozhodnout o tomto typu sběru musí obce.

Probrat směsný odpad

Jako problematictější se jeví další část plánu, a to dotřídování směsného komunálního odpadu. Podle Eko-komu tvoří směsný odpad z obcí stále ještě ze čtvrtiny plasty, papír, kovy a sklo.

Otázkou je, jak jej dotřídit, protože v tuto chvíli v Česku linky chybí. Pořízení jedné přijde podle Eko-komu na 200 až 400 milionů korun. Rozhodující je, zda se firmám její vybudování vyplatí, protože nejcennějším materiálem je PET. O ostatní druhy plastů, a je jich až na tři desítky, příliš zájem není.

[PŘEHLEDNĚ: Do žlutého, nebo hnědého kontejneru? Vše o třídění odpadu](#)

Jde trochu o začarovaný kruh, protože na jedné straně kvůli nízkým skládkovacím poplatkům nejsou obce nucené více třídít a materiálu není dost. A na druhé straně není dost zpracovatelských kapacit na většinu ostatních plastů.

Ať již debaty mezi jednotlivými odpůrci a zastánci záloh dopadnou jakkoli, rozhodnout musí ministerstvo životního prostředí a následně vláda. Ministerstvo v tuto chvíli čeká na výsledky své analýzy, ale podle opatrného vyjádření by se zálohám raději vyhnulo.

„Nám hraje do karet, že cíl ohledně PET pro rok 2025 plníme už teď, takže nebudeme dělat žádná unáhlená rozhodnutí,“ uvedl Jaromír Manhart, šéf odboru odpadů na ministerstvu životního prostředí, na střeďeční akci Spotřebitelského fóra, kde se debatovalo hlavně o zálohách.

Většina je proti

[Váza končí na skládce, ale může z ní být více, říká ředitel spalovny](#)

[Legislativa o odpadech nahrává obecním. Skládkaři nechtějí přitit o zmys](#)

[Stárné PET lahve. Firmy zkoušejí dokončit recyklaci plastových obalů](#)

[Sko řeší, co s plastovým odpadem. Brzy nebude možné ukládat na skládky](#)

[Konečný boj s plasty. Igelitky zdarma izely, zůstaly stovky milionů sáčků](#)

Akce se uskutečnila jen kousek od místa, kde ve velkém představovala před měsícem své studie Mattonka, nejhlasitější zastávce zavedení záloh v Česku. Většina střeďečních účastníků byla proti zálohám, nebo v nejlepší případě opatrná.

Výrobčům nápojů se zpravidla nelíbí, že by museli systém z velké části zafinancovat. Až čtyři miliardy korun

spolkne počáteční pořízení automatů na výkup lahví a stavební úpravy prodejen, ale na další miliony vyjde i provoz systému.

Obce a svozové firmy, které nyní odpad vlastní, se bojí toho, že přijdou o jeho nejvonnější část, PET. „Záměr na zálohování PET lahví je v podstatě jen přeměření toku odpadů od občanů mimo komunální systémy nakládání s odpady. Vnímáme jej jako zásadně ohrožující odpadové hospodářství měst a obcí,“ uvádí za Svaz měst a obcí jeho předseda František Lukl.

Ohroženy zálohami se cítí i malé prodejny. Do těch by se zřejmě automaty nevešly, musely by petky skladovat v pytlích, anebo by přišly o část zákazníků, kteří by je jeli vrátit rovnou do větší prodejny. A tam by i nakoupili.

„Ostatní“ výrobci, kromě nápojářů, tedy cukrovinek a všech možných dalších výrobků v plastu, jsou také rezervovaní. „Máme obavy z ohrožení stávajícího systému sběru, kdy by mohlo dojít k poklesu jeho výkonu,“ uvedla za Nestlé Jana Blecherová. Výrobci dnes platí Eko-komu miliony korun ročně za sběr, ale kdyby se vyjmul PET, museli by zřejmě platit více, protože popelnic by bylo stále stejně, ale plátců do systému méně.

Jasně je jedno. „Celkové náklady na třídění a recyklaci půjdou nahoru tak jako tak,“ shrnul za Coca-Colu Petr Jonák s tím, že chtějí zavést ten nejefektivnější systém, ať už půjde o zálohy nebo o posílení nynějšího sběru pet lahví.

VIDEO: Potkani, mrtvoly, nahé ženy. Tady třídí papír z modrých kontejnerů:

Potkani, mrtvoly, nahé ženy. Tady třídí papír z popelnic | (3:22) | video: Matěj Smlsal, Libor Vacek, INFS.cz

Barevné popelnice k rodinným domům a větší dotřídování směsného odpadu jsou hlavními návrhy **Eko-komu**, společnosti odpovědné za sběr odpadu. Takto lze podle ní a dalších odpůrců záloh zvýšit množství vysbíraných PET lahví a omezit tak odpad jdoucí na skládky. Toto jsou nové podzemní kontejnery za skoro milion korun. Někteří jihlavští radní se nyní diví, jak špatně vypadají vedle historických domů...

Eko-kom vypracoval své analýzy, které má MF DNES k dispozici, poté, co sérii studií a debatu nad zálohováním rozjely Karlovarské minerální vody. Tento největší výrobce vod a nealko nápojů v Česku, a tím i největší producent PET lahví, zavedení zálohového systému podporuje. Tak by se totiž podařilo splnit evropský požadavek na recyklaci 90 procent petek.

Jenže to je asi to jediné, na čem se firmy v odpadním byznysu shodnou. Odpůrci záloh namítají, že by to bylo příliš drahé (zaplatili by to výrobci a zákazníci) a obavy jsou i z toho, že by Češi vyhazovali do žlutých popelnic i méně dalších plastů – a tím by o peníze přišly obce či svozové firmy.

Víc sbírat a třídít

„Z výsledků analýzy vyplývá, že dosažení cílů obalové a odpadové směrnice a směrnice o omezení jednorázových plastů je možné buď intenzifikací tříděného sběru v kombinaci s úpravou části směsného komunálního odpadu, nebo jen samotným dotřídováním směsného odpadu,“ píše **Eko-kom** ve své analýze. Přitom jednu i druhou variantu je podle něj možné, ale nikoli nutné, kombinovat se zavedením záloh na vybrané nápojové obaly.

Jak vylepšit třídění

Zálohy samotné však neřeší mnohem větší úkol, rovněž daný z Bruselu, k jehož splnění má ještě Česká republika daleko. A to je zajistit, aby se do roku 2035 vytrídilo 65 procent komunálního odpadu, a nejenom 38 procent jako dnes.

Jak by tedy mohla vypadat v praxi navržená řešení od **Eko-komu**? Dnes podle jeho dat průměrně třídí asi dvacet procent obcí. „Příčin je celá řada, většinou jde o kombinaci více faktorů, například nedostatek nádob, jejich nevhodné umístění, svozové obvyklosti, menší účast obyvatel, ale i geografické a sociální podmínky,“ uvádí za **Eko-kom** jeho mluvčí Lucie Müllerová.

Zhruba půlka z „hříšníků“ by se podle analýzy měla polepšit. Většinou jde o malé obce, ale jsou mezi nimi i dvě města nad sto tisíc obyvatel. Polepšování nahrává i to, že se zvedne skládkovací poplatek a to obce k většímu třídění dotlačí.

Kromě toho **Eko-kom** podporuje popelnice na tříděný odpad umístované přímo k rodinným domům, což zvýší individuální sběr. Ten zatím funguje jen zhruba u dvaceti procent rodinných domů. Přes 1,2 milionu jich je zatím nevybavených a podle **Eko-komu** „stačí“, aby se vybavila popelnicí na tříděný odpad aspoň polovina z nich.

„V současné době jde o nejrychleji se rozvíjející formu sběru, která je poměrně nová a je významnou měrou podporována z Operačního programu životní prostředí,“ zmiňuje Müllerová. Probíhá to tak, že u každého rodinného domu je instalována nádoba na sběr papíru a plastu nebo je v nich zaveden pytlový sběr. Rozhodnout o tomto typu sběru musí obce.

Probrat směsný odpad

Jako problematictější se jeví další část plánu, a to dotřídování směsného komunálního odpadu. Podle **Eko-komu** tvoří směsný odpad z obcí stále ještě ze čtvrtiny plasty, papír, kovy a sklo.

Otázkou je, jak jej dotřídít, protože v tuto chvíli v Česku linky chybí. Pořízení jedné přijde podle **Eko-komu** na 200 až 400 milionů korun. Rozhodující je, zda se firmám její vybudování vyplatí, protože nejcennějším materiálem je PET. O ostatní druhy plastů, a je jich až na tři desítky, příliš zájem není. Jde trochu o začarovaný kruh, protože na jedné straně kvůli nízkým skládkovacím poplatkům nejsou obce nucené více třídít a materiálu není dost. A na druhé straně není dost zpracovatelských kapacit na většinu ostatních plastů.

Ať již debaty mezi jednotlivými odpůrci a zastánci záloh dopadnou jakkoli, rozhodnout musí ministerstvo životního prostředí a následně vláda. Ministerstvo v tuto chvíli čeká na výsledky své analýzy, ale podle opatrného vyjádření by se zálohám raději vyhnulo.

„Nám hraje do karet, že cíl ohledně PET pro rok 2025 plníme už teď, takže nebudeme dělat žádná unáhlená rozhodnutí,“ uvedl Jaromír Manhart, šéf odboru odpadů na ministerstvu životního prostředí, na středěční akci Spotřebitelského fóra, kde se debatovalo hlavně o zálohách.

Většina je proti

Akce se uskutečnila jen kousek od místa, kde ve velkém představovala před měsícem své studie Mattonka, nejhlasitější zastávce zavedení záloh v Česku. Většina středěčních účastníků byla proti zálohám, nebo v nejlepším případě opatrná.

Výrobcům nápojů se zpravidla nelíbí, že by museli systém z velké části zafinancovat. Až čtyři miliardy korun spolknou počáteční pořízení automatů na výkup lahví a stavební úpravy prodejen, ale na další miliony vyjde i provoz systému.

Obce a svozové firmy, které nyní odpad vlastní, se bojí toho, že přijdou o jeho nejcennější část, PET. „Záměr na zálohování PET lahví je v podstatě jen přesměrování toku odpadů od občanů mimo komunální systémy nakládání s odpady. Vnímáme jej jako zásadně ohrožující odpadové hospodářství měst a obcí,“ uvádí za Svaz měst a obcí jeho předseda František Lukl.

Ohroženy zálohami se cítí i malé prodejny. Do těch by se zřejmě automaty nevešly, musely by petky skladovat v pytlích, anebo by přišly o část zákazníků, kteří by je jeli vrátit rovnou do větší prodejny. A tam by i nakoupili.

„Ostatní“ výrobci, kromě nápojářů, tedy cukrovinek a všech možných dalších výrobků v plastu, jsou také rezervovaní. „Máme obavy z ohrožení stávajícího systému sběru, kdy by mohlo dojít k poklesu jeho výkonu,“ uvedla za Nestlé Jana Blecherová. Výrobci dnes platí **Eko-komu** miliony korun ročně za sběr, ale kdyby se vyjmul PET, museli by zřejmě platit více, protože popelnic by bylo stále stejně, ale plátců do systému méně.

Jasně je jedno. „Celkové náklady na třídění a recyklaci půjdou nahoru tak jako tak,“ shrnul za Coca-Colu Petr Jonák. Ať už bude zavedený systém pokračovat, nebo se zavede nový zálohový.

VIDEO: Potkani, mrtvoly, nahé ženy. Tady třídí papír z modrých kontejnerů:

VIDEO: Co se děje s plastem, který vyhodíme do žlutých kontejnerů: